პროლეტარეებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

KOMUNISTI

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 თებერვლიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

1976 ოთხშაბათი 25 აგვისტო № 199 (16629) ფასი 2 კაპ. 1976

„სალუტ-5“: ემზადება დედამიწაზე დაბრუნებისათვის

ფრუნზის მართვის ცენტრი, 24 აგვისტო (საკადრო). სადაც არის დამთავრდება ორბიტული სამეცნიერო სადგურის „სალუტ-5“-ის ეკიპაჟის ფრენა. მთელი დახარული პროგრამა უკვე შესრულებულია. მიღებულია მეცნიერული და ტექნიკური კვლევის თვისებრივად ახალი შედეგები. გუშინ ინფრაწითელ ტელესკოპზე მუშაობით დამთავრდა უკანასკნელი ექსპერიმენტები. ეკიპაჟი შეუდგა ოპერაციებს, რათა სადგური ფრენის ავტომატურ რეჟიმში გადაიყვანოს და ატმოსფეროში. ამისთვის ... ბორტინჟინერ ... ბორტზე გადაიტანეს ფოტოაპარატები, ...

იდეოლოგიური ფრონტის მებრძოლთა უმნიშვნელოვანესი ამოცანები

იდეოლოგიური მუშაკების რესპუბლიკური თათბირი

(დასასრული)

წარმო ის არის, რომ საიჯარო ორგანიზაციების არასტაბილური და შეუთანხმებელი მუშაობა ხშირად არათუ არ იძლევა გადიდებული ვალდებულების შესრულების შესაძლებლობას, არამედ ხშირად შლის ადგილ მშენებლობა მუშაობის გრაფიკს. რა დიდ ეფექტს მოგვცემდა, ყველა მიმწოდებელი და მომიჯნავე რომ მონაწილეობდეს შრომელთა შესაბამისი კოლექტივების სოციალისტურ შეჯიბრებაში!

ამ ბოლო ხანს, თქვეს თათბირზე, ბევრი რამ გაკეთდა წარმოების მოწინავეთა წასახალისებლად. რესპუბლიკაში შრომელ ადამიანთა რიცხვიდან აღორცმის საუმეტესო პროპაგანდისტები, ხელმძღვანელი მუშაკები ატარებდნენ, ნაყოფიერად მუშაობენ კომუნისტური შრომის სკოლები. საღლისოდ ავტონომიურ რესპუბლიკაში 270 ასეთი სკოლაა, რომლებშიც 6 ათასი მსმენელია. ასეთ სკოლაში, რომელიც ბათუმის ნაეთობგადამმუშავებელ ქარხანაშია, პოლიტიკური ცოდნის გამდიდრებასთან და გონებრივი ჰორიზონტის გაფართოებასთან ერთად, მსმენელები ხვეწავენ თავიანთ პროფესიულ ოსტატობას. ამ სკოლაში მეცადინეობა ხელს უწყობს შრომის ნაყოფიერების გაზრდას, კონკრეტულად ითვლება შრომის მაჩვენებლებით.

დიდად პოპულარულია სახალხო უნივერსიტეტები. მაგალითად, აფხაზეთის ამს რესპუბლიკაში 25 ასეთი უნივერსიტეტია. ისინი ითვალისწინებენ აუდიტორიის თავისებურებებს და ინტელიგენციის ფართო ფენებს აკანონებენ მარქსისტულ-ლენინურ მოძღვრებას, სკკპ XXV ყრილობის მასალებს.

ამასთანავე თათბირზე აღინიშნა, რომ ზოგიერთ პარტიულ ორგანიზაციაში ჯერ კიდევ არ აღმოფხვრილა ზღვრმალიზმის, უპასუხისმგებლობის ელემენტები, პროპაგანდისტული მუშაობისადმი უსულგულო დამოკიდებულება, რაც აქვეითებს მარქსისტულ-ლენინური სწავლების ქმიდითობას, ადამიანების გონებასა და გრძნობაზე ზემოქმედებას. ზოგიერთ რაიონში — მაიაკოვსკის, ბოგდანოვკის, წალკის, ხობის, შუახევისა და თიანეთის რაიონებში ვვიან დაიწყეს ყრილობის მასალების შესწავლა, ზოგან, იმის გამო, რომ მსმენელები არ გამოცხადდნენ, საბოლოო მეცადინეობა არც კი გამართულა. როცა მოსახლეობა ინფორმირებული არ არის, ეს ხელს უშლის მის მკაფიო პოლიტიკურ ორიენტაციას.

იდეოლოგიური და პროპაგანდისტული მუშაობისადმი ასეთი დამოკიდებულება, გველენას იხდენს სამეურნეო საქმიანობაზე. შემთხვევითი არ არის, რომ მაიაკოვსკის რაიონში ხუთიდან ერთმა კოლმეურნეს ვერ გამოიმუშავა კაცდღეების საგალდებულო მინიმუმი.

ამ ბოლო დროს, აღინიშნა თათბირზე, რამდენადმე გამოცოცხლდა სალექციო პროპაგანდა. მაგრამ ლექციების ორგანიზაციაში ჯერ კიდევ ბევრია სტაქანურობის ელემენტი, არ სწავლობენ საკითხს, მიაღწია თუ არა ლექციამ თავის მიზანს. ბოლო ენდა მოეღოს ფორმალიზმს, ღონისძიებათა მოწყობას მხოლოდ ანგარიშვებისათვის, პროპაგანდისტული მუშაობა უფრო მიზანდასახული და ქმედითი უნდა გახდეს. საჭიროა თვალსაჩინო აგიტაციის გაუმჯობესება, რადგან მას ჯერ კიდევ ვერ ვიყენებთ სათანადო ეფექტიანობით.

ორატორებმა აღნიშნეს, რომ შეუორგანებელი ბრძოლა უნდა გამოუცხადოთ ყოველნაირ ფორმალიზმსა და უსულგულობას, მეცადინეობის მოწყვეტას რესპუბლიკის, კოლექტივის კონკრეტულ ამოცანებისაგან. პროპაგანდისტებმა, აღნიშნეს ორატორებმა, პასუხისმგებლობა უნდა იგრძნონ არა მარტო იმისათვის, რომ მსმენელებს შეძატონ პოლიტიკური ცოდნა, არამედ აგრეთვე მათი საწარმოო საქმეებისათვის, შრომის ნაყოფიერებისათვის, შრომის ნაყოფიერების გადიდებისათვის, ტექნიკურ სიახლეთა შეკვნისა და დანერგვისათვის. თათბირზე მოყვანეს მახარაძის რაიონის სოფელ გალმა დეკაბუში იდეოლოგიური მუშაობის დიდი ქმედითობის მაგალითი. აქ მოულოდნელად დაიკადა თუთის ხეები და საფრთხე შეექმნა აბრეშუმის პარკის წარმოების გეგმის შესრულებას. მაშინ კოლმეურნეობის პროპაგანდისტებმა და აგიტატორებმა ფეხზე დააყენეს თანასოფლელები და შეასწავლეს აბრეშუმის ჭიის მოვლის სეიფთესო მეთოდები. ამის შედეგად აბრეშუმის პარკის ჩაბარების გეგმა მნიშვნელოვანი გადაჭარბებით შესრულდა.

მალე სწავლა დაიწყება პოლიტიკური განათლების წელში. საჭიროა სერიოზულად მოვემზადოთ სასწავლო წლის დაწყებისათვის.

პარტიული სწავლებისა და მასობრივი პროპაგანდის მთავარი ამოცანაა უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი დოკუმენტების — ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენების („სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ანგარიში და პარტიის მორიგი ამოცანები სამეურნეო და საგარეო პოლიტიკის დარგში"), „სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1976-1980 წლების ძირითადი მიმართულებების", სკკპ XXV ყრილობის, ავგუსტე სეკრეტარის კომპარტიის XXV ყრილობის მასალების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1976 წლის ივნისის დადგენილების შესწავლა. პარტიული სწავლების სისტემაში შემოღებული იქნება სპეციალური კურსები: „საბჭოთა კავშირის სოციალისტური ეკონომიკა", „საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ეროვნული პოლიტიკა", „საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის თეორიისა და პოლიტიკის აქტუალური პრობლემები SKKპ XXV ყრილობის გადწყვეტილებათა მიხედვით".

ყრილობის მასალების შესწავლა ახალ სასწავლო წელს მარტო ამ სპეციალური კურსებით როდი ამოწურება. მეორე არანაკლებ მნიშვნელოვანი მიმართულებაა ყრილობის გადაწყვეტილებების და დოკუმენტების შესწავლა პარტიული და ეკონომიური სწავლების სისტემაში მოკმედ კურსებთან ორგანულ კავშირში. ამ მიზნით ახალი სასწავლო წლისათვის ყრილობის მასალების საფუძველზე გადამუშავებულია, კერძოდ, ეკონომიური განათლების სისტემის სწავლების პირველი და მეორე ციკლის პროგრამები.

მეთე ხუთშაბათი — ეფექტიანობისა და ხარისხის ხუთშაბათი თავისებურებათა გათვალისწინებით ფართო შესწავლისათვის რეკომენდებულია კურსები: „სოციალიზმი და შრომა", „საინჟინრო შრომა სოციალისტურ საწარმოებში", „ხელმძღვანელის შრომა". მათი ძირითადი შინაარსია შრომის ორგანიზაციის გაუმჯობესება, მისი ეფექტიანობისა და ხარისხის ამაღლება, მუშაობის სტილისა და მეთოდების სრულყოფა SKKპ XXV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად.

მთელი იდეოლოგიური მუშაობის მაგისტრალური ხაზია, აღინიშნა თათბირზე, ადამიანთა კომუნისტური მსოფლმხედველობის. მაღალი იდეურობის. კომუნისტური იდეალებისადმი უსაზღვრო ერთგულების სულისკვეთებით აღზრდა.

ეს მეტად რთული პროცესია, აღნიშნეს ორატორებმა, და მას მაარტო დღეგანდელი დღის პოზიციებიდან როდი უნდა ეუდგებოდეთ. საჭიროა უფრო გაეაღრმაოთ ადამიანთა ფსიქიკის გარდაქმნის პროცესი, რომელიც ახლა რესპუბლიკაში მიმდინარეობს, რადგან საიდუმლოება არ არის, რომ კერძომესაკუთრული გაწმენდილებებით მოწამლული ზოგიერთი ადამიანი ახლო წარსულში ობივატელურად, მომხმარებლურად ეკიდებოდა ცხოვრებას.

ჩვენი საზოგადოების მთელი მორალურ-პოლიტიკური ატმოსფერო, ბოლო წლების პოზიტიური ძვრები ხელს უწყობს ასეთი მეშჩანური კერძომესაკუთრული ტენდენციების მხილებასა და დაგმობას. იდეოლოგიურმა მუშაკებმა ერთმანეთს უნდა შეეხმარონ იდეოლოგიური და ზნეობრივი, შრომითი აღზრდა, ამამაღლონ მშრომელთა იდეური რწმენა, ჩაუნერგონ მათ კომუნისტური იდეალების ერთგულება. მოქალაქეობრივობა, გააქტიურონ საზოგადოების თვითეული წევრის პოზიცია, მისი მონაწილეობა საერთო აღმშენებლობის შრომაში.

მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მიეაღწევით იმას, რომ თვითეული მშრომელი პირად ინტერესებს დაუმორჩილებს საზოგადოებრივი, საერთო-სახალხო ინტერესებს, ხაზგასმით აღინიშნა თათბირზე, დაისახავს მაღალ მიზნებს, შეიძლებთ იმ დიდი ამოცანების შესრულებას, რომელიც პარტიამ დაგვიკისრა.

თათბირის მონაწილეებმა გენსაკუთრებული ყურადღება დაუთმეს მოზარდი თაობის აღზრდის საკითხს. წარსულის ნეგატიურმა მოვლენებმა განსაკუთრებით უარყოფითი გავლენა მოახდინა სწორედ მოზარდი თაობის. იმ ქალაშვილებისა და ბიჭუკების ფსიქიკაზე, რომელთა პიროვნება, მოქალაქეობრივობა ჯერ ჩამოყალიბებული არ არის. ამიტომ მთელი იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობის მიზანი ის უნდა იყოს, რომ საბოლოოდ აღმოვფხვრათ პოლიტიკური და საზოგადოებრივი ინდიფერენტობა, ნიჰილიზმისა და ცინიზმის ელემენტები, რომლებიც, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ ახასიათებს ახალგაზრდობის გარკვეულ ნაწილს.

მოზარდ თაობასთან მუშაობა საბავშვო ბაღში. სკოლაში უნდა იწყებოდეს. ჩვენი ახალი თაობა კომუნისტური იდეალებისადმი უსაზღვრო რწმენით, საზოგადოების, ხალხის, სამშობლოს წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით შეიარაღებული უნდა გაიზარდოს. ყოველი ახალი თაობა თავის აგურს უნდა ეშტატებდეს კომუნიზმის ამ დიდ შენობას, რომელსაც ჩვენ ვაშენებთ.

ახალგაზრდობას უნდა გზრდიდეთ ჩვენი ხალხის საბჭოლოვანი რეიოლუციური და შრომითი ტრადიციებით. სოციალისტური სამშობლოსათვის, თამბისტ დამპყრობთა წინააღმდეგ საბჭოთა ადამიანების გმირული ბრძოლის მაგალითებით, საკუთარი მაგალითისა და განსაკუთრებით კომუნისტების, შრომის ვეტერანების, წარმოების მოწინავეების პირადი მაგალითის ძალით.

აღინიშნა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს მოზარდი თაობის ზნეობრივ და ესთეტიკურ აღზრდას ახალგაზრდის პიროვნების ჩამოყალიბებაში. თათბირზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ უნდა გაძლიერდეს შეუპოვარი ბრძოლა ბურჟუაზიული იდეოლოგიის ყველა და ყოველგვარი გამოვლინების, ახალგაზრდობაზე მისი გავლენის გავრცელების წინააღმდეგ, რომ ბურჟუაზიული იდეოლოგიას უნდა დაეუპირისპიროთ კომუნისტური იდეალების, სოციალისტური წყობილების იდეალ ჟამრნსაბრძნი. მისი ჰუმანურობის პროპაგანდა. აღინიშნა, რომ დიდი მნიშვნელობა აქვს კონტრპროპაგანდის გაძლიერებას. კერძოდ, ტელევიზიის, რადიოსა და პრესის საშუალებებით.

ამ ბოლო დროს, აღინშნეს ორაორატორებმა, რესპუბლიკაში შეიშნეოდა ფიზიკურ-სპორტული მოძრაობის ერთგვარი დაქვეითება. პარტიული ორგანიზაციები, უპირველეს ყოვლისა, იდეოლოგიური ფრონტის მუშაკები სათავეში უნდა ჩაუდგნენ რესპუბლიკის სხვილოვანი სპორტული ტრადიციების აღორძინის საქმეს, ფართოდ ჩაბან ფიზკულტურასა და სპორტში ახალგაზრდობა, სპორტი ვამოიყენონ როგორც ჯანსაღი, მხნე, ჰარმონიულად განვითარებული მოზარდი თაობის აღზრდისა და ფიზიკურ-ეკონომიური ამოცანების ერთ-ერთი.

ბევრი შემთხვევაში, ხაზგასმით აღინიშნა თათბირზე, შემოქმედებითი საკითხების გადაწყვეტისას საჭიროა პრინციპოვნობა. ზოგიერთი შემოქმედებითი ადამიანი ხშირად ამბობენ ზოგიერთ ადამიანებზე, ეს ადამიანები ეკონომიურ-ეკონომიურ ორიენტაციას. ამ დროს კი, მაგალითად, ქალაქ თბილისის მოწინავე შემოქმედებითი მუშაობის თეორიულმა სემინარმა სკკპ XXV ყრილობის მასალებს მხოლოდ ერთი მეოთხედი მოიძღვნა. სიერთოდ წლის მანძილზე სემინარს ნაკლებად ესწრებოდა ხალხა, თუმცა მის თემატიკას თითქოს არავინ უნდა დაეტოვებინა ვეულგარული, როგორც ჩანს, კულტურისა და ხელოვნების ზოგიერთი მოღვაწე გადაჭარბებით ფასობს თავის პოლიტიკური და პროფესიული ცოდნას. სამწუხაროა, ეალეკიული იდეურ-მხატვრული ხარვეზებიც მათს შემოქმედებაში და მათი საჯარო გამოსვლები სულ სხვას გვიფიქრებინებს.

სკკპ XXV ყრილობამ, ხაზგასმით აღინიშნა თათბირზე, დადებითი შეფასება მისცა რესპუბლიკის შრომელთა ინტერნაციონალური აღზრდის დარგში პარტიულ ორგანიზაციათა საქმიანობას. ეს იმაზე შედეგია, რომ ამის შესახებ ეროლოდან მოგვითითა სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის შესახებ თვეის დადგენილებაში.

ითქვა, რომ ბოლო ეღება ნაციონალიზმისა და შოვინიზმის ცალკეული გამოვლინებიბს, ისტორიული მოვლენების შეფასებისადმი არაკლასობრივი მიდგომის, ეთნიურობის გამოვლინების, პატრიარქალიზმის ხოტბის თაქრეს.

თათბირზე ორატორებმა მიაღანეს რამდენიმე მაგალითი, როცა ადგილობრივ ფაქტებს მოხერხებულად ეყენებდნენ საბჭოთა პატრიოტიზმისა და სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით შრომელთა ინტერნაციონალიზმის საქართველოს ეროვნული ეროვნული ეკონომიკა. ეს მუშაობა ყარაგა არაა წარმართული, მაგალითად. სოხუმის სამეურეალო თავრიკაში, საღაც 15 ეროვნების წარმომადგენლობა მუშაობენ, ქალაქ ბაგრის ზონის კოლმეურნეობა „ეროვნებრობაში". აქ 50-მდე ინტერნაციონალ ძალა ბოლო წელიწადში მოაწყო ორასზე მეტი საუბარი, და ლექციი სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობის შესახებ. პოლიტგანათლების საოლქო სახლში კითხულობენ ლექციათა სპეციალური ციკლი, რომელიც ეძღვნება ეროვნული საკითხის მარქსისტულ-ლენინური თეორიის თვალსაზრისით გაშუქებას.

მაგრამ ინტერნაციონალური აღზრდის სფერო, აღინიშნა თათბირზე, პარტიული ორგანოების ბოლმეი ზრუნვას. საო მიღგომას, სისტემატურ და გამიზნულ იდეურ-აღმზრდელობითს მუშაობას მოითხოვს. აქ შეიწყნარებელია ეკმაირეული შეცდომები, უნდა გამიეყენონ ადამიანების, განსაკუთრებით მოზარდი თაობის ინტერნაციონალური აღზრდის ჩვენს არსებულში არსებული ფორმები და მეთოდები.

გამოსულები აღშფოთებით ლაპარაკობდნენ მწერალთა მერეკეყრილობაზე ეროვნ ჯიგარიდან გამოხდომის შესახებ, რომელმაც ადამხინჯა ცალკეული ფაქტები და ჩითდა, თითქოს ჩვენს დღეებში დიდმპყრობელური ხასიათის ზეგავლენის ახალენდნენ ქართულ ენასა და სხვა ეროვნულ ინსტიტუტებზე, იმ გამოხდომის შესახებ, რომელსაც თანგრძნობით შეხვდა ეუდიტორიაში შემთხვევით მოხვედრილი საზოგადოების ნაწილი. ამ გამოხდომების ეტაწეფარი, არაჯანსაღი განწყობილებები ამითაც ვამოვლინდა, რომ მგზნებარე ემოციებით „იღვწოდნენ" რა ქართული ენის დასაცავად, მათ არსებითად ლაპარაკის საშუალება არ მისცეს დედაენის ერთ-ერთ საუკეთესო მასწავლებელს, რომელიც ყრილობაზე ამოვიდა და რესპუბლიკის სკოლებში ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების გაუმჯობესების დიდნნშენელოვანი პრობლემები ზოძრა. როგორც ჩანს, არის რაღაც ანონზომიერება ამაში. რომ ეროვნული კარდაზშოლობისა და შეზღუდულობის მქადაგებლებად, როგორც წესი, გამოდიან უვიცი. დაბალი საერთო კულტურისა და ცოდნის მქონე ადამიანები, რომლებიც ვერ ხედავენ, ან არ სურთ დაინახონ რა გრანდიოზული ტემპით ვითარდება შინაარსით სოციალისტური, სულისკვეთებით ინტერნაციონალური და ფორმით ეროვნული ქართული საბჭოთა კულტურა. მათ ოდნავადაც კი არ ესმით ჩვენს ქვეყანაში ეროვნული საკითხის ერთადერთი სწორი გადაწყვეტა ბრძნული ლენინური ეროვნული პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს ყველა ერის ეკეშმარიტ აყვავებას, ჩვენი საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის აყვავებს საბჭოთა წყობილების მადლიან პირობებში, სსრ კავშირის ყველა ხალხს შორის, დიდ ძურს ხალხთან ძმდმეგი კავშირის, ეროვნიერთდაზმარებისა და ერთმანეთის საქმეებით დინჯრირესების პირობებში.

ორატორთა გამოსვლებში დიდი ყურადღება დაეთმო რუსული ენის, როგორც საერთაშორისო ურთიერთობის ისეთი ენის შესწავლის გაუმჯობესების პრობლემებს, რომელმაც ასობით პატარა ხალხი და ერი ახიარა მსოფლიო კულტურის საგანძურს, გააძლიერა ქართული საზოგადოებრივი და მეცნიერული აზრი. საერთოდ ქართული ეროვნული კულტურა. მუდმივად ვზრუნავთ რა რუსეთის ბელიკის სასწავლებლებში მრავალეროვანი ქართული ენის სწავლების შემდგომი გაუმჯობესებისათვის, ამასთანავე ეროვნიულად უნდა ვიზრუნოთ რუსული ენის სწავლების გაუმჯობესებისთვისაც.

სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობა შემოწმებული და გამოწრთობილია სოციალიური და ეროვნული ჩაგვრის წინააღმდეგ მრავალი წლის ფრთხმელი ბრძოლებში და ჩვენ ყოველნაირად განვამტკიცებთ ხალხთა ძმურ მეგობრობას, როგორც კომუნისტურ მშენებლობაში ჩვენი წარმატების საფუძველს.

თათბირის მონაწილეთა ყურადღების ცენტრში იყო კრიტიკისა და თვითკრიტიკის შემდგომი განვითარების საკითხები. გაზეთ „პრავდის" მოწინავეში ნათქვამი იყო, ხაზი გაუსვეს ორატორებმა, რომ „საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის გამოცდილება უწინარეს ყოვლისა მოწმობს, რაოდენ სასარგებლოა კრიტიკული მიდგომა საკუთარი საქმეებისადმი".

სწორედ ეს არის ივნისის დადგენილების დამრაზმველი რული. მან, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ახალი ეტიკეტი და ენთუზიაზმი შემატა რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაციის მთელ საქმიანობას, ახალ, თვისებრივად უფრო მაღალ საფეხურზე აიყვანა იგი. პრინციპული, საქმიანი კრიტიკისგ და თვითკრიტიკის შემდგომი განვითარება. მასზე ბოლშევიკური რეკომენდაციებია. მისი ქმედითობისა და ეფექტიანობის ამაღლება — ეი პარტიის მიერ დასახული დიადი ამოცანების გადაწყვეტის წარმატებათა საწინდარი. გადაჭრით უნდა ვთქვა შეშრეთ იმათ წინააღმდეგ. თქვეს ორატორებმა, ვინც ჯეროვნად ვერ აფასებს ბოლშევიკურ კრიტიკასა და თვითკრიტიკას — ნაკლოვანებათა წინააღმდეგ ბრძოლის ეტაყარ იარაღს, კადრების წრთობისა და აღზრდის ნაკად საშუალებას.

თათბირის მონაწილეებმა მტკიცე რწმენა გამოთქვეს, რომ კომუნისტური მშენებლობის ახლანდელ პასუხსაგებ ეტაპზე რესპუბლიკის იდეოლოგიური ფრონტის მუშაკები თავიანთი წმინდა მოვალეობის თანახმად მთელ ძალღონეს მოახმარენ პარტიის გრანდიოზულ წინასწარდასახულობათა წარმატებით განხორციელების იდეოლოგიურ უზრუნველყოფას. (საქინფორმი).

მარსელინო კამაჩო — საქართველოს სტუმარი

თბილისში ჩამოვიდა ამხანაგი მარსელინო კამაჩო — მუშათა კომისიების სამდივნოს მუშაობისათვის პასუხისმგებელი პირი, ესპანეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის აღმასკომის წევრი, რომელიც სსრ კავშირში საკავშირო პროფსაბჭოს მოწვევით იმყოფება.

24 აგვისტოს გაიმართა საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს მდივნების — ბ. კვაჭაძისა და ლ. ხარბედიას შეხვედრა ამხანაგ მარსელინო კამაჩოსთან.

ესპანეთის კომუნისტური პარტიის თვალსაჩინო მოღვაწეს გულთბილი, გულითადი საუბრის დროს გააცნეს, თუ რა მრავალმხრივ საქმიანობენ რესპუბლიკის პროფკავშირები, რომლებიც მთელ თავიანთ ძალ-ღონეს, ორგანიზატორულ და აღმზრდელობით მუშაობას ახმარენ სკკპ XXV ყრილობის მიერ დასახული ამოცანების წარმატებით გადაწყვეტას.

ბ. კვაჭაძე სტუმრებს მიესალმა საქართველოს პროფესიული კავშირების სახელით, რომლის შემადგენლობაში ქალაქისა და სოფლის 1.860 ათასი მშრომელი შედის, და აღნიშნა, რომ რესპუბლიკის მშრომელები, ისევე როგორც ყველა საბჭოთა ადამიანი, ამხანაგ მარსელინო კამაჩოს იცნობენ როგორც ესპანეთის მუშათა კლასის საქმისათვის გამოცდილ და მამაც მებრძოლს. მან ხაზი გაუსვა, რომ საბჭოთა ადამიანები დიდ სოლიდარობას უცხადებენ ესპანელ მშრომელთა სამართლიან ბრძოლას.

მ. კამაჩომ ილაპარაკა მუშათა კომისიების, ესპანეთის კომუნისტური პარტიის საქმიანობის შესახებ, რომლებიც თავიანთი ქვეყნის მთელი დემოკრატიული ძალებისა და ხალხთა მასების ერთიანობისათვის იბრძვიან.

— ესპანელი მშრომელები, — თქვა მ. კამაჩომ, — უაღრესად მეგობრულად არიან განწყობილნი საბჭოთა კავშირისადმი, საბჭოთა ადამიანებისადმი. ჩვენ დიდად ვაფასებთ ესპანეთის მშრომელი ხალხის ეიაკაცური ბრძოლისადმი საბჭოთა ადამიანების სოლიდარობას.

მ. კამაჩომ საქართველოს მშრომელებს ესპანელთა სალამი შეუთვალა **და უსურვა დიდი წარმატებები კომუნისტურ მშენებლობაში.**

საუბარში მონაწილეობდა საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს საგარეო საქმეთა მუდმივი კომისიის წევრი ნ. კვეკვეძე.

საუბარს დაესწრნენ საკავშირო პროფსაბჭოს საერთაშორისო განყოფილების სექტორის გამგე ნ. ჩერკასოვი, პროფკავშირთა დარგობრივი რესპუბლიკური კომიტეტების ხელმძღვანელები.

(საქინფორმი).

ხოსე დიასის საფლავზე

თბილისის ვერის სასაფლაოზე განისვენებს ესპანეთისა და საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწე, ესპანელი ხალხის საქმისათვის თავდადებული მებრძოლი, ესპანეთის კომპარტიის გენერალური მდივანი ხოსე დიასი.

24 აგვისტოს ხოსე დიასის საფლავი ყვავილებით შეამკო მარსელინო კამაჩომ, ესპანეთის მუშათა კომისიების სამდივნოს მუშაობისათვის პასუხისმგებელმა პირმა, ესპანეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის აღმასკომის წევრმა.

საფლავის ყვავილებით შემკობის ცერემონიას დაესწრნენ საქართველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს მდივნები ლ. ხარბედია, ბ. კვაჭაძე, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს საგარეო საქმეთა მუდმივი კომისიის წევრი ნ. კვეკვეძე, თბილისში მცხოვრებ ესპანელთა ჯგუფი. (საქინფორმი).

ორი ინტერვიუ

პაფარეგსა და დიდებზე ზრუნვით

ქალაქელთა ტალღა ზღვის მოქცევისა და უკუქცევის მსგავსად, ზაფხულობით ჯერ სოფლებისა და აგარაკებისაკენ დაიძრება, შემოდგომის დამდეგს კი პირს იბრუნებს და უკან მოეშურება.

წლის დროთა ცვლის ამ გზაჯვარედინზე ჩვენი ცხოვრების ორი მნიშვნელოვანი მოვლენა იყრის თავს — ერთი მოდის — ახალი სასწავლო წელი, მეორე — მიდის — ზაფხულის საგარაკო სეზონი. და აი ნაქალაქო ცხოვრების ამ გარდამავალ პერიოდში რომ არ დაირღვეს ნორმალური მაჯისცემა, რომ ადგილზე ყველაფერი რიგზე დაბვდეთ და ადამიანებმა იგრძნონ ზრუნვა და ყურადღება, ხვედთან ერთად პასუხსაგები ამოცანის წინაშე დგანან ვაჭრობის მუშაკები, როგორც ქალაქად, ისე სოფლად.

— რა თაღარიბი დაიჭირეთ საამიოდ და რა გაკეთდა?

— ასეთი კითხვით მიმართა „კომუნისტის“ კორესპონდენტმა საქართველოს სსრ ვაჭრობის მინისტრს ამბ. მ. მეგრელიშვილსა და ცეკავშირის გამგეობის თავმჯდომარეს ამხ. კ. შავიშვილს.

აი რა გვაპასუხეს მათ.

მ. მეგრელიშვილი,

საქართველოს სსრ ვაჭრობის მინისტრი.

ამთელი ზაფხულის მანძილზე, განსაკუთრებით უკანასკნელ თანებში ფართო მოსამზადებელი მუშაობა იყო გაჩაღებული საქართველოს ქალაქებისა და სამრეწველო ცენტრების სკოლების, უმაღლესი სასწავლებლების კვების ობიექტების ახალი სასწავლო წლისათვის მზადყოფნისა და საერთოდ სავაჭრო ქსელის აუცილებელი და სპეციალური დანიშნულების საქონლით შევსებისათვის.

თბილისელები შეამჩნევდნენ, რომ 15 აგვისტოდან რკინიგზელის კულტურის სახლში და უნივერმაღ „თბილისთან“ გახსნილი ლამაზად, ფერადოვნად გაფორმებული დიდი სასკოლო ბაზრობა, რომელიც სექტემბრის შუაჩიცხვებამდე გასტანს. აქ თითქმის ყველაფერია, რაც ბავშვებსა და მოზარდებს სჭირდებათ — სასკოლო და საკანცელარიო საქონელი, ფორმის ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი, ტრიკოტაჟი და გალანტერეა.

სამოკამდე სხვა მაღაზია, სადაც მოწყობილია სპეციალური კუთხეები: „ყველაფერი — მოსწავლეებისათვის“, „ბავშვებსა და სტუდენტებს სთავაზობს სასწავლო ნივთებს, ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის მრავალფეროვან ასორტიმენტს, ასევეა მრავალ სხვა მაღაზიაში, პავილიონსა და კიოსკში.

სასკოლო ბაზრობები გახსნილია აგრეთვე ქუთაისში, სოხუმში, ბათუმში, გაგრაში და სხვა ქალაქებში. მარტო ფორმის ტანსაცმელი წლიულს რესპუბლიკაში 20 პროცენტით მეტი იქნება გამოტანილი გასაყიდად, ვიდრე შარშან, შეკერილი ტანსაცმელი — 10-15 პროცენტით, ფეხსაცმელი — 10 პროცენტით მეტი.

დედაქალაქის ზოგადსაგანათლებელო სკოლებსა და ბუფეტებს 80 პროცენტს გაუკეთდა მიმდინარე და კაპიტალური რემონტი, საზკვების ყველა ობიექტი შეიესო ინვენტარ-მოწყობილობით. სტუდენტთა ქალაქის სასადილოში გაიმართა და სექტემბრიდან ამუშავდება კომპლექსური სადილების გასაცემი ორი მექანიზებული ხაზი, აგეთვე ხაზები იდგმება ზოგიერთ მუშათა სასადილოში, ხოლო თვითმომსახურებისა — სამხატვრო აკადემიაში. რეკონსტრუირებულია თეატრალური ინსტიტუტის კვების ბლოკი.

სხვა სიახლეებიც გვაქვს. მალე საექსპერიმენტაციოდ ჯადაეცემა თანამედროვე სტილის საიავშვო კაფე პლეხანოვის პროსპექტზე; რეკონსტრუქციის შემდეგ გაიხსნა კაფე „ტურისტი“ პუშკინის ქუჩაზე, მესამე სართული დაიშენდა რესტორან „არაგვს“, სადაც იმუშავებს ღია კაფე-ბარი 250 ადგილით.

კურორტებიდან მოსახლეობის მამობრივ დაბრუნებასთან დაკავშირებით გ. ტაბიძისა და ლენინგრადის ქუჩებზე ყოველ შაბათ-კვირას ეწყობა საქალაქო ბაზრობები. მალე მწყობრში ჩადგება 15 ახალი სასურსათო და სხვა მაღაზია, ხოლო 20 მაღაზია თვითმომსახურებაზე გადავა.

1 სექტემბრიდან მკვეთრად გადიდდება პურ-ფუნთუშეულისა და სხვა საკვები პროდუქტების, ბოსტნეულის რეალიზაცია. დღეში 5-დან 12 ტონამდე გადიდდება მარტო ფუნთუშეულის გამოშვება. აფუშავდება 50-გრამიანი ფუნთუშის ავტომატური ხაზი, რომელიც ცვლაში 50 ათას „დედაქალაქურ“ ფუნთუშას აზადებს; გამოვა აგრეთვე ე. წ. „ქალაქური ფუნთუშა“.

სექტემბრიდან 1.000 ტონით გადიდდება რძის, მაწვნის, არაქანისა და ხაჭოს გამოშვება. წლის დასაწყისში ერთგვარი შეფერხება იყო ყველით მომარაგებაში, ახლა მდგომარეობა თვალსაჩინოდ უმჯობესდება; საკმაო რაოდენობით იქნება ნაყინეცი. ძეხვეული 280 ტონიდან, რომელსაც ყოველთვიურად ვაწვდით ქალაქის ქსელს აგვისტოში, 620 ტონამდე გაიზრდება.

აი მოკლედ რითი ვხვდებით სასწავლო წლის დაწყებასა და მშრომელთა მასობრივ დაბრუნებას აგარაკებიდან.

კ. შავიშვილი,

ცეკავშირის გამგეობის თავმჯდომარე.

ცეკავშირს სისტემის ყველა საცალო და საბითუმო ვაჭრობის ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს ადრევე მიეცათ დავალება, რომ 1976-1977 სასწავლო წლის მომზადებული შეხვედრისათვის დროულად აეთვისებინათ სასკოლო, სამრეწველო ნივთების, კერძოდ, ფორმის ტანსაცმლის, ფეხსაცმლის, სახელმძღვანელოებისა და სხვა ფონდები.

სასკოლო ასორტიმენტის საქონლის სარეალიზაციოდ სავაჭროებში მოწყობილია სპეციალური სექციები, კუთხეები. საამისოდ წინასწარ შეიქმნა სასკოლო ნივთების მარაგი, სახელმღვრ — ასობით ათასი კოლოფი მოსწავლის კალამი, კალმისტარი, სახატავი რვეული, ცარცი, 14 მილიონი რვეული, ათობით ათასი მოსწავლის ჩანთა, უკვე 1 აგვისტოდან რაიონულ ცენტრებსა და მსხვილ დასახლებებში სასკოლო ბაზრობები გახსნილი. შორეულ სოფლებსა და პუნქტებში კი სასწავლო ნივთებით დატვირთული ვაჭრობა ეწყობა, რომ პატარა მოძმეებმა და მშობლებმა კი არ ეძებონ საჭირო ნივთები, არამედ ნივთებმა მოსახონ ისინი.

ჩვენი სისტემა მოემსახურება 675 ათას მოსწავლეს, მათთვის საკმაო რაოდენობით გვაქვს და ადგილზე შეზიდულია ყველა სახის საქონელი, მათ შორის სამოსწავლო ფორმები, ეროგონების წინსაფრები, და პიონერთა ფორმები.

განათლების სამინისტროსა და მისი რაიონული განყოფილებების განაწილებით უშუალოდ სკოლებში ხდება სახელმძღვანელოების შეტანა და ორგანიზებული გაყიდვა.

ახალ სასწავლო წელს საექსპლოატაციოდ გადაეცა და მოსწავლეებს უმასპინძლებს 40 სასკოლო კვების ობიექტი, 1 სექტემბრისათვის 10 სასკოლო სასადილოს კარი გაიღება პატარებისათვის.

სკოლებისა და უმაღლესი სასწავლებლების — სასოფლო-სამეურნეო და ზოოვეტერინარულ სასწავლო-საკვლევი ინსტიტუტების სასადილოებსა და ბუფეტებში დაწესებული ასორტიმენტით მიიღებენ გათვალისწინებულ პროდუქტებს; კოოპერაციულ ორგანიზაციებს დაგზავნილი აქვთ კომპლექსური სადილების რეცეპტები, დარიგებულია ბონ-ნემენტებიანი კომპლექსური სადილების მისაღებად, განზრახული გვაქვს ბონ-ნემენტების რაოდენობა 3 მილიონამდე აციყვანოთ.

ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას რვეულებზე, განსაკუთრებით საღებო რვეულებზე ფონდები. ასასკმარისად აგრეთვე მოსწავლის დღიურები, ხატვისა და ბაზუის ფურცლები.

შეფერხებებია სახელმძღვანელოების მოწოდებაში. ქართული სკოლებისათვის განკუთვნილი სახელმძღვანელოდან ჩვენთის ჯერ კიდევ არ მოუწოდებიათ 6 დასახელების წიგნი, რუსული სკოლებისათვის — 3, თუმცა ორი-ერთხელ დავსვით საკითხი, მაინც დაგვიანებით ვიღებთ სახელმძღვანელოებს სომხური და აზერბაიჯანული სკოლებისათვის.

არც სასკოლო კვების ორგანიზაციაშია ყველაფერი რიგზე, მაგალითად, ცუდია კვების ობიექტების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, ყოველ ათას მოსწავლეზე ნორმატივებით გათვალისწინებული დასაჯდომი ადგილების მხოლოდ 17 პროცენტია უზრუნველყოფილი. ბევრს შეუფერებელი შენობა აქვს, არ აქვთ ცივი და ცხელი წყალი.

ცოდნის დიდ გზაზე მიმავალი ჩვენი სოფლის სკოლების, ტექნიკუმებისა და უმაღლესი სასწავლებლების ასი ათასობით მოსწავლესა და სტუდენტს ვცდილობთ ყველა პირობა შევუქმნათ კარგი სწავლისა და აღზრდისათვის.

დიდი ქალაქების კოოპვაჭრობის ქსელი სექტემბრიდან კიდევ უფრო მეტ ბოსტნეულს, ბაღჩეულს, ხილს, აგრეთვე სურსათს შესთავაზებს ხელმისაწვდომ ფასებში დასვენებიდან დაბრუნებულ მშრომელებსა და მათს ოჯახებს.

□ □

მგად ხვდებიან

● **ჯავა.** ქვაისის საშუალო სკოლა (დირექტორი ნ. ჯიოევი) ახალ სასწავლო წელს მომზადებული ხვდება. სკოლაში დიდი ხანია დამთავრდა მიმდინარე რემონტი. ფართო და ნათელი ოთახები, კოხტად ჩარიგებული მერხებით, დიჭრიალებული კაბინეტ-ლაბორატორიები თავიანთ ბინადრებს ელოდებიან.

და ეს დღეც მორს არ არის.

ვ. ხაგალოვი.

ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝᲡ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

საკდესი და უცხოეთის სააგენტოები იტყობინებიან

ფაქტები, პრობლემები

24 აგვისტო

სტოკჰოლმის მოწოდების მზარდასაჭირად

ბერლინი. გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ორ მილიონზე მეტმა მოქალაქემ მოაწერა ხელი მშვიდობის მსოფლიოს საბჭოს სტოკჰოლმის ახალ მოწოდებას. სამრეწველო საწარმოებში, დაწესებულებებსა და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო კოოპერატივებში ახლა მიმდინარეობს კრებები და ხელმოწერათა შეგროვება ამ საშშვიდობო ინიციატივის მხარდასაჭერად.

სტოკჰოლმის ახალი მოწოდების მხარდაჭერის კამპანიას გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში საყოველთაო-სახალხო ხასიათი მიენიჭა. მშრომელთა წერილებში, კრებებისა და მიტინგების რეზოლუციებში, რომლებიც ყოველდღე მთელს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მშვიდობის საბჭოს, ერთსულოვნად აღნიშნავენ, რომ სოციალისტურ ქვეყნებს საბჭოთა კავშირის მეთაურობით გადამწყვეტი წვლილი შეაქვთ ამ გრანდიოზულ წარმატებაში, რომელიც წარმოებს მშვიდობისათვის, დაძაბულობის შენელებისათვის, გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისა და განიარაღებისათვის.

სტოკჰოლმის ახალ მოწოდებას ფრიად დიდი მნიშვნელობა აქვს მშვიდობისათვის, გამალებული შეიარაღების შეწყვეტისა და განიარაღებისათვის ბრძოლის წარმატებით დამთავრებას საქმეში, თქვა ტორნლისტებთან საუბარში გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მშვიდობის საბჭოს პრეზიდიუმის წევრმა ვ. ირტერმა. სწორედ ამიტომაა, რომ ასე ფართოდ უჭერს მას მხარს მთელი მსოფლიოს პროგრესული საზოგადოებრიობა, მათ შორის ჩვენი რესპუბლიკის ხალხიც.

სტოკჰოლმის ახალი მოწოდების ხელმოწერათა შეგროვება გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში გრძელდება.

რასისტთა სამსახურში

ლუსაკა. ზამბიის დედაქალაქში გამოსვლისას სამხრეთ-დასავლეთი აფრიკის სახალხო ორგანიზაციის პრეზიდენტმა სემ ნუიომამ მოიყვანა ფაქტები, რომ ისრაელი და ინგლისელი დაქირავებულნი ფართოდ ებმებიან სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალებში, რომლებიც ანგოლა-ზამბიის საზღვრებზე არიან განლაგებული და ეწევიან ბრძოლას სამხრეთ-დასავლეთი აფრიკის სახალხო ორგანიზაციის პარტიზანების წინააღმდეგ. სემ ნუიომამ აღნიშნა, რომ ინგლისელი დაქირავებულნი პრეტორიის რასისტული რეჟიმის ჯარებში უკვე ოთხი წელია მსახურობენ. ისრაელი დაქირავებულნი, როგორც სამხრეთ-დასავლეთი აფრიკის სახალხო ორგანიზაციის პრეზიდენტმა აღნიშნა, სამხრეთაფრიკელი რასისტების „დროშის ქვეშ“ დადგეხ მას შემდეგ, რაც სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის რეჟიმის მეთაური ფოსტერი ვიზიტით იყო ისრაელში.

ᲔᲥᲡᲙᲐᲜᲡᲘᲝᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲚᲔᲑᲐ

ლონდონი. ტელ-ავივიდან მოსული ცნობების თანახმად, ისრაელის თავდაცვის მინისტრმა შ. პერესმა კვლავ მოითხოვა შექმნას ისრაელთა დასახლებანი ოკუპირებულ არაბულ ტერიტორიებზე.

პერესი ცდილობდა თავისი ექსპანსიონისტური მისწრაფება იმით გაემართლებინა, რომ, როგორც მან თქვა, ყოველი ასეთი დასახლების შექმნა „უფრო მეტად დაიცავს“ ისრაელს.

ამგვარი „სასოფლო-სამეურნეო“ დასახლებების ხასიათზე შეგვიძლია ვიმსჯელოთ თავდაცვის მინისტრის იმ სიტყვებით, რომ ახლანდელ პერიოდში, როგორც „არც ომიანობა ეთქმის და არც მშვიდობიანობა“, ისინი „სახელმწიფოს თვალებს, ყურებსა და ფეხებს წარმოადგენენ“. იმ შემთხვევაში, თუ მშვიდობა დამყარდა, დასძინა პერესმა, ურიგო არ იქნება, თუ ზოგიერთი ებრაული დასახლება არაბეთის ტერიტორიაზე დარჩება.

პერესმა აგრეთვე ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ეს საკითხი ამერიკელ ხელმძღვანელებთან ერთად განიხილეს და მას დადებითად შეხვდნენ.

ᲙᲐᲜᲙᲐᲛᲙ — ᲔᲒᲕᲘᲞᲢᲔ

პროტესტები ბოროტმოქმედებათა წინააღმდეგ

პანამა. პანამელი ხალხი მზარს უჭერს ჩილელ პატრიოტთა ბრძოლას ფაშიზმის წინააღმდეგ და თავის გულისწყრომას გამოთქვამს ხუნტის ტერორისა და თვითნებობის გამო, განაცხადა პანამის ჩილესთან სოლიდარობის კომიტეტის თავმჯდომარემ რაულ როლანდომ.

დედაქალაქის ეროვნულ უნივერსიტეტში, ქვეყნის საწარმოებში ეწყობა ჩილელ პატრიოტებთან შეხვედრები, სახსრებს აგროვებენ ჩილეს პოლიტპატიმრებისა და მათი ოჯახების ფონდისათვის.

ამ ქვეყანაში ფაშისტური გადატრიალებისა და კანონიერი პრეზიდენტის სალვადორ ალიენდეს დამხობის მესამე წლისთავის წინ პანამაში კიდევ უფრო მძლავრად გაისმის პროტესტის ხმა ხუნტის ბოროტმოქმედებათა წინააღმდეგ, აღნიშნა რაულ როლანდომ.

ჩილეს ხალხთან სოლიდარობით ვლინდება მთელი ანტიიმპერიალისტური და ანტიფაშისტური ძალების ერთობა.

კაირო. ეგვიპტის დედაქალაქში ხელი მოაწერეს მეთანხმებას, რომ ეგვიპტ ისადმი ფინანსური მხარდაჭერის მიზნით შეიქმნას სპარსეთის ყურის ოთხი ქვეყნის სპეციალური ფონდი. ამ ფონდში, რომელსაც ოფიციალურად ეგვიპტის ეკონომიური განვითარების ხელშეწყობა სპარსეთის ყურის ქვეყნების ორგანიზაცია ეწოდა, მონაწილეობდა შვიდნენ საუდის არაბეთი, ყუვეიტი, არაბთა გაერთიანებული საამიროები და ყატარი.

ფონდის შექმნას წინ უძღოდა მრავალი თვის დაძაბული ეკონომიკური, ფულადი, უმაღლეს დონეზეც. ეგვიპტე დიდხანს და ამაოდ ისწრაფვოდა, რომ სპარსეთის ყურის ოთხი კონსერვატიული რეჟიმისაგან ხუთი წლით მიეღო 10-12 მილიარდი დოლარი, ვინაიდან, ეგვიპტის ხელმძღვანელობას იმედი ჰქონდა, რომ ამ გზით კამოიყვანდა ქვეყანას ახლანდელი მწვავე ეკონომიური კრიზისიდან. მაგრამ ხელმოწერილმა შეთანხმებამ ფონდის ძირითადი კაპიტალი განსაზღვრა მხოლოდ 2 მილიარდი დოლარის ოდენობით. მისი მომავალი ოპერაციების კონკრეტული მიმართულებანი დოკუმენტში არ არის დასახელებული. ამრიგად, გაურკვეველი რჩება, თუ ფონდისაგან რა რეალური დახმარების იმედი შეუძლია ჰქონდეს ეგვიპტეს.

საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ ფონდის მონაწილე ქვეყნებმა უფლება მიიღეს დამოუკიდებლად წამოაყენონ ეკონომიური პროექტები, რომელთა განხორციელებაში მათ განზრახული აქვთ ეგვიპტესთან, შეიძუშაონ ამ პროექტების განხორციელებისადმი კონტროლის ღონისძიებანი. ფონდის კაპიტალური დაბანდების მთელი შემოსავალი თავისუფლდება ადგილობრივი გადასახადისაგან. როგორც აქ აღნიშნავენ, სინამდვილეში ეს ნიშნავს, რომ ოთხ უცხოურ სახელმწიფოს ფაქტიურად შეეძლება ერიოდეს ეგვიპტის ეკონომიურ საქმეებში.

ფონდის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე ჯაფარ ალიევს ეარაბთის ფინანსთა მინისტრი მ. ება ალ-ჰეიდი, იმ ქვეყნის წარმომადგენელი, რომლის ეკონომიკაშიც ჯაბატონებული ირიან დასავლეთის და, უწინარეს ყოვლისა ამერიკის ნავთობის მონოპოლიები.

ᲛᲐᲡᲝᲑᲠᲘᲕᲘ ᲒᲐᲤᲘᲪᲕᲐ

მაპუტუ. იოჰანესბურგის გარეუბნის — სოუეტოს 200 ათასზე მეტმა მუშამ დღეს სამდღიანი გაფიცვა გამოაცხადა. გაჩერდნენ ელექტრომატარებლები, რომლებსაც მუშები. სამუშაოდ ჩაჰყავდათ იოპანესბურგში. არ მუშაობენ სამხრეთ აფრიკის რუსპუბლიკის ამ უდიდესი სამრეწველო ცენტრის ფაბრიკები და ქარხნები. თვით სოუეტოში მთლიანად შეწყდა ყოველგვარი ტრანსპორტის მოძრაობა.

500-ზე მეტი ქალი გამოვიდა პარიზის მახლობლად ლაგ მდებარე პატარა ქალაქის ვრეტეის ქუჩებში, რომ გამოეცხადა თავისი აღშფოთება პირველი მოხმარების საგნების და კვების პროდუქტების გაძვირებას გამო. საქმე ის არის, რომ საფრანგეთის ქალები თანა ბარი კვალიფიკაციის პირობებში გაცილებით ნაკლებ გასაშრომელს იღებენ, ვიდრე მამაკაცები, ამიტომ ისინი მეტად ძნელ პირობებში აღმოჩნდნენ. ხელმოწერა: ფრანგი ქალები საპროტესტო დემონსტრაციაზე.

ცხ-ახალი ამბების საინფორმაციო ფოტო.

მსოფლიოს რუკასთან

ᲑᲣᲓᲣᲛᲘᲡ ᲢᲝᲛᲘ

ᲩᲐᲓᲘᲡ ᲢᲑᲘᲡ ᲜᲐᲙᲘᲠᲐᲚᲘ

ჩადის რესპუბლიკის ეროვნული მუზეუმის დამთვალიერებლების ყურადღებას იპყრობს პაპირუსის მსხვილი ღეროებისაგან დამზადებული ორი პატარა, ღვეზელის მსგავსი ნავი, რომლებიც ნოხდებიან და მოხრილი ცხვირიანი ჟეიდალის სახლგანთქმული ნავს — „რას“ მოგაგონებთ. ამ ნავებს აკეთებენ ბუდუმის ტომელები, რომლებიც ჩადის ტბის კუნძულებზე და მის ჩრდილო სანაპიროზე ცხოვრობენ. პაპირუსისაგან დამზადებული, ღვეზელის ფორმის ნავები მათთვის მომისვლის ჩვეულებრივი საშუალებაა.

აფრიკის კონტინენტის რუკაზე ცისფერ ლაქად დაღვრილა ჩადის ტბა. მისი ჩრდილო ნაწილი საპარის ცხელი სუნთქვით არის შერუჯული. ტბაში ქვიშიანი კუნძულების მთელი ლაბირინთია, უამრავი არხებითა და ყურეებით. ჩადის ტბაში ორი ათასზე მეტი კუნძულია, მათგან რვასა კუნძულზე ბუდუმის ტომელები ბინადრობენ თავიანთი ჯოგებით.

კუნძულებზე ცხოვრებამ ბუდუმელების ცხოვრების წესს თავისი დაღი დასვა. ისინი მეცხოველეობას მისდევენ და ამიტომ იძულებული არიან დროდადრო ერთი კუნძულიდან მეორეზე ეძებონ საძოვარი. საგებად იზრუნა ადგილობრივი ძროხებისათვის, ვეებერთელა ნასვრეტებიანი, დაგრეხილი რქები რომ უბოძა. ამ რქების წყალობით წყალში ცურვისას ძროხებს თავი წყლის ზემოთ უჭირავთ. გარდა ამისა, წყალში რომ არ ჩაიძიერონ, მწყემსები ძროხებს ამბაჯის სის ფიცრებს ამაგრებენ. ძროხის ამ თავისებურ ჯიშს „კური“ ეწოდება, იგი გავრცელებულია მხოლოდ ჩადის ტბის რაიონში. ბუდუმის ტომელების მთავარი სიმდიდრე ჯოგია, რადგან ძროხები მათ კვების პროდუქტებით — ხორცით და ნასკნელ წლებში თევზის რეწვასთან დამოკიდებულება შეიცვალა. ამას ხელი შეუწყო გაზრდილმა მოთხოვნამ თევზზე ნიგერიიდან და კამერუნიდან, თევზის დამარილებისა და შებოლვის ახალი მეთოდების დანერგვამ.

თევზის ჭერის შეთოდი ჩადში უბრალოებითა და ეფექტურობით გამოირჩევა. ტბის მრავალრიცხოვან ყურეებს საგუბრებით გადაღობავენ და მხოლოდ პატარა გასასვლელს ტოვებენ. ამ გასასვლელში ბადეებს ამაგრებენ: ასეთ ყურეებში წყალი მალე ცხელდება. თევზები ტბაში გასვლას ცდილობენ და ბადეებში ეკვეცინა. თევზია ჭერის ეს საშუალება იცვლება უფრო თანამედროვე საშუალებებით. ტბაზე გაჩნდა ნეიტონის ბადეები და თევზჭერა მნიშვნელოვანად გაუმჯობესდა. ღვეზელის მსგავსი მსუბუქი ნავი უფრო მტკიცე და მდგრადმა ხის ნავმა „ზემემ“ შეცვალა.

ბუდუმის ტომის ცხოვრება ოღონ როდია, ცის დამპყრობლებები კოლონიების ღრმლები ადამიანებს იძულებულს ხდიან ქოხებში დაიმალონ. ტბაზე ცურვას ხელს უშლის მრავალრიცხოვანი პაპირუსის ბარდები, რომლებითაც კუნძულებს შორის გადასასვლელებია დაფარული. გველის კბენისა და გაფფრენებული ბეკმოთების თავდასხმის მუდმივი საფრთხე ხალხს აიძულებს მუდამ ფხიზლად დამტკიცებული თუ უარყოფილი სხვადასხვა ჰიპოთეზა ჩვენი ბარადიული თანამგზავრის „დაბადების“ შესახებ. ერთის მიხედვით, სელენა დედამიწის „ძმაა“, მეორის მიხედვით კი „შვილი“, მაგრამ არც ერთსა და არც მეორე შემთხვევაში არა ჩანს, თუ რატომ არის ჩვენი პლანეტა სიცოცხლის ოაზისი, მისი მეზობელი კი უდაბნო. რით აიხსნება, რომ ყველაზე ძლიერი მიწისძვრა საკუთ მთვარისა და ახალი მთვარის დღეებში ხდება, მთვარის გრუნტის რყევა კი ბევრად ძლიერდება მიწისძვრის წინ და მისი დამთავრების შემდეგ? გარდა ამისა, კიდევ ბევრი და ბევრი საიდუმლო აქვს ჩვენს თანამგზავარს.

რაკეტულ-კოსმოსური ტექნიკის გაჩენამ მთვარის შესწავლის ახალი, ყველაზე შედეგიანი ეტაპი გადაგვიშალა. პირველი ნაბიჯი საბჭოთა მეცნიერებმა გადადგეს 1959 წლის იანვარში, როცა მთვარისაკენ გაუშვეს პირველი რაკეტა, რომელსაც მსოფლიო პრესამ „ოცნება“ უწოდა. ცოტა თვის შემდეგ მეორე რაკეტა მთვარის ზედაპირზე დაჯდა. ციალიზაციის ისტორიაში პირველად მოხდა, რომ დედამიწელებმა „ციდან“ გადეს ორ ციურ სხეულს — დედამიწასა და მთვარეს შორის, გაიყვანეს „ბაიკონურ-სიკაშვაშის ზღვის“ გზა. მთვარეზე ჩავიტანეთ ვიმპელი საბჭოთა კავშირის გერბის გამოსახულებით.

კოსმოსური ხანის სულ რაღაც 19 წლის მანძილზე 24 საბჭოთა საპლანეტათშორისო აპარატი „ლუნა“ მუშაობდა სელენის მიდამოებში, მთვარის ირგვლივ ორბიტაზე და მთვარის ზედაპირზე. ყოველმა მათგანმა რაღაც თვისი წვლილი შეიტანა დედამიწის თანამგზავრის შემსწავლელ მეცნიერებაში და, რაც მთავარია, კოსმოსურ სხეულებზე ფრენისათვის საჭირო ტექნიკის დაზვეწაში.

გაიხსენოთ სხვა შესანიშნავი „საბჭოეთის ახალი მეცნიერულ-ტექნიკური წარმატება დიდებინშვნელოვანი წვლილია კოსმოსაგტიკაში“. ასე აფასებს მსოფლიო საზოგადოებრიობა იმ ამბავს, რომ ავტომატურმა საპლანეტათშორისო სადგურმა „ლუნა-24“-ბა დედამიწაზე ჩამოიტანა „მთვარის მიწის“ უნიკალური ნიმუში.

დედამიწის მარადიული თანამგზავრის მესწავლა კაცობრიობის ერთიერთი უდიდესი მეცნიერული მიზანია. კოსმონავტიკოსი თეორეტიკოსის აკადემიკოს მ. ვ. კელდიშის აზრით, ფუნდამენტური პრობლემების თვალსაზრისით, მაგალითად, მარტო ბთვარის ქანების ფიზიკური თვისებებია და ქიმიური მედეგობლობის შესწავლას, ამ ქანების ანალიზის საფუძველზე მთვარის ასაკის დადგენას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ისეთი საკითხის გადასაწყვეტად, როგორიც არის მთვარისა და სხვა ციური სხეულის წარმოშობა. კერძოდ, კვლევინდებურად არ არის საბოლოოდ დამტკიცებული თუ უარყოფილი სხვადასხვა ჰიპოთეზა ჩვენი ბარადიული თანამგზავრის „დაბადების“ შესახებ. ერთის მიხედვით, სელენა დედამიწის „ძმაა“, მეორის მიხედვით კი „შვილი“, მაგრამ არც ერთსა და არც მეორე შემთხვევაში არა ჩანს, თუ რატომ არის ჩვენი პლანეტა სიცოცხლის ოაზისი, მისი მეზობელი კი უდაბნო. რით აიხსნება, რომ ყველაზე ძლიერი მიწისძვრა საკუთ მთვარისა და ახალი მთვარის დღეებში ხდება, მთვარის გრუნტის რყევა კი ბევრად ძლიერდება მიწისძვრის წინ და მისი დამთავრების შემდეგ? გარდა ამისა, კიდევ ბევრი და ბევრი საიდუმლო აქვს ჩვენს თანამგზავარს.

ეს სიტყვები თამამად შეგვიძლია მივაკუთვნოთ საბჭოთა კოსმონავტიკის მომდევნო ნაბიჯსაც. მთვარის ზედაპირზე იმავე 1970 წელს პირველი ხანგრძლივი მოძრაგი ავტომატური ლაბორატორიის „ლუნოხოდის“ გაჩენას. წვიმების ზღვის რაიონში ათეილომეტრიანი მოგზაურობის დროს მან მოაწყო გრუნტის ფიზიკურ-ქიმიური თვისებების გაზომვები, შეასრულა მისი ქიმიური შედეგენილობის ანალიზი, გადაიღო უნიკალური ფოტოსურათები. თითქმის ერთ წელიწადში მიეღეთ ვრცელი ინფორმაცია კორპუსკულარულ ნაკადებზე, ელექტრომაგნიტურ გამოსხივებებზე და ა. შ. პირველმა თვითმავალმა აპარატმა დადასტურა ის იდეა, რომ კოსმოსურ სხეულებზე მთელი რიგი უნიკალური მეცნიერული გამოკვლევები შეიძლება მსგავსი ლაბორატორიების დახმარებით მოეწყოს.

საბჭოთა ავტომატებისა და ამერიკელი ასტრონავტების მიერ დედამიწაზე ჩამოტანილი მთვარის რეა სხვადასხვა ადგილიდან აღებული გრუნტის ნიმუშებში აღმოჩენილია რკინა და ტიტანიუმი, ბაგნიუმი და ურანი და მრავალი სხვა რამ. ბაკა დრო და მთვარის განძეულობანი მეცნიერულ-ტექნიკურ პროგრესს მოემსახურებიან. რატომაც არა, „ლუნოხოდსა“ და „ავტომატ-გეოლოგსაც“ ხომ უკვე ეტყობათ არამეწიერი წარმოების ჩანასახი.

ა. რომანოვი,
(საკდესის მიმომხილველი).

„ᲝᲠᲘ ᲕᲔᲪᲠᲘ“ ᲛᲗᲕᲐᲠᲔ ᲓᲔᲓᲐᲛᲘᲬᲐᲖᲔᲐ!

დედამიწის ეკსპრესს სამი-ოთხი დღე სჭირდება მთვარემდე. საკვ�ა, ამ გრაფიკში უაღლოესი ათი წლის მანძილზე რაიმე ცვლილება მოდგეს. ციური მექანიკა გვირიგენებს, რომ ჩვენი უახლოესი მეზობლამდე მეორე კოსმოსური სიჩქარით ვიფრინოთ. ახლოესე სიჩქარით მოჭრიდა დედამიწელებმა დაბურულებული „ლუნა-24“ ავტომატური სადგურის დასაბრუნებელი აპარატი.

მაშ ასე, მთვარემდე გზა, ოთხი დღე მთვარის გარშემო, მთვარის ზედაპირზე მუშაობა, კიდევ სამი წლის მანძილზე რაიმე ცვლილება მოდგეს. ციური მექანიკა გვირიგენებს, რომ ჩვენი უახლოესი მეზობლამდე მეორე კოსმოსური სიჩქარით ვიფრინოთ. ახლოესე სიჩქარით მოჭრიდა დედამიწაზე. ამიტომ ყველაფერია გათვალისწინებული იმისათვის, რომ ძვირფასი ტვირთი მაღალი ტემპერატურების გამო არ დაიწვას და არ დაზიანდეს ფიდი გადამეტებითი, რომლის დროს წონა 300-ჯერ მატულობს.

მეელვარე მოლოდინის წუთები. ატმოსფეროს ტკვრიგ ფენებში შემოსულისას ანტენები იწვის და ახლა საძიებო ჯგუფი მთვარის მზვერავის ხმას მოოლიდ მაშინ გაიგონებს, როცა პარაშუტი გაიშლება და რადიოპეელნგი ამუშავდება.

და აი, დიდი ხნის ნანატრი ცნობა — აპარატი დაჯდა. კოსმოსიდან მოტანილი ძვირფასი ამანათი — 2-მეტრიანი მთვარის გრუნტი დედამიწაზეა. მას მოუთმენლად ელიან ჩვენი მეცნიერებათა აკადემიის „მთვარის საიქრში“.

ნ. ᲔᲚᲔᲖᲜᲝᲕᲘ,
საკდესის სპეც. კორ.

ᲛᲗᲕᲐᲠᲔ — ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲔᲑᲡ

ᲡᲐᲙᲓᲔᲡᲘᲡ ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘ

„საბჭოეთის ახალი მეცნიერულ-ტექნიკური წარმატება დიდებინშვნელოვანი წვლილია კოსმონავტიკაში“. ასე აფასებს მსოფლიო საზოგადოებრიობა იმ ამბავს, რომ ავტომატურმა საპლანეტათშორისო სადგურმა „ლუნა-24“-ბა დედამიწაზე ჩამოიტანა „მთვარის მიწის“ უნიკალური ნიმუში.

დედამიწის მარადიული თანამგზავრის მესწავლა კაცობრიობის ერთიერთი უდიდესი მეცნიერული მიზანია. კოსმონავტიკოსი თეორეტიკოსის აკადემიკოს მ. ვ. კელდიშის აზრით, ფუნდამენტური პრობლემების თვალსაზრისით, მაგალითად, მარტო ბთვარის ქანების ფიზიკური თვისებებია და ქიმიური მედეგობლობის შესწავლას, ამ ქანების ანალიზის საფუძველზე მთვარის ასაკის დადგენას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ისეთი საკითხის გადასაწყვეტად, როგორიც არის მთვარისა და სხვა ციური სხეულის წარმოშობა. კერძოდ, კვლევინდებურად არ არის საბოლოოდ დამტკიცებული თუ უარყოფილი სხვადასხვა ჰი

ჩვენს დედაქალაქში

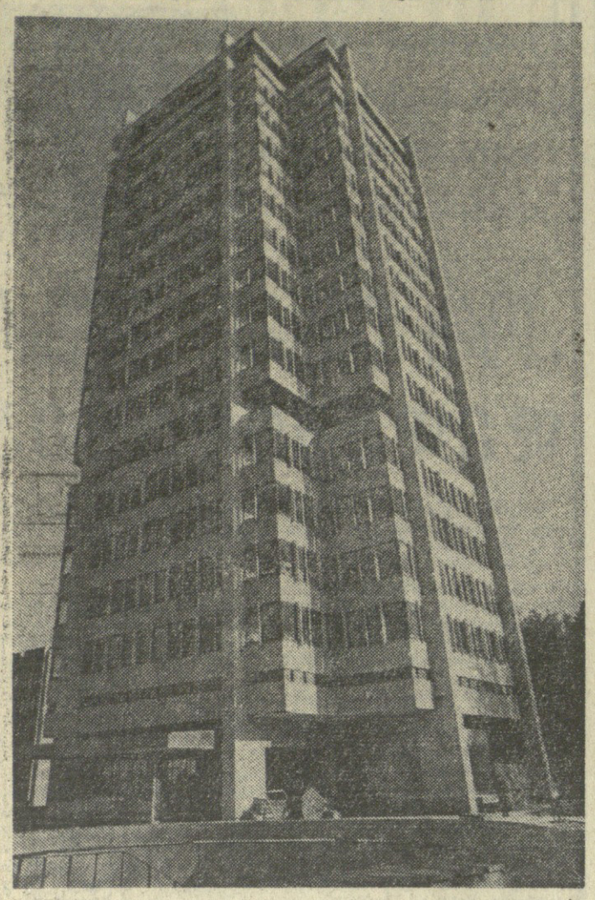

თბილისი. ინსტიტუტ „ქავხოფლმრეწვმშენსახპროექტის“ ახალი მაღალსართულიანი შენობა გორგასლის ქუჩაზე; პროექტის ავტორები არიან არქიტექტორები შოთა ყავლაშვილი და ანზორ მიქაბერიძე.

შ. ბოქაძის ფოტო.

შემთხვევის ადგილიდან

მესტია-ჭალა აღიდგა ულა...

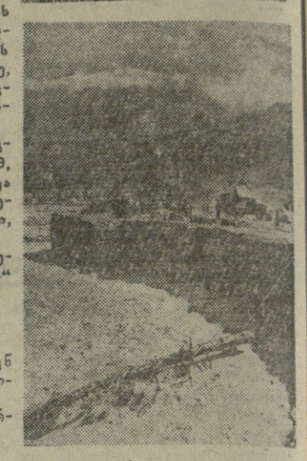

მედინარე მესტია-ჭალა, რომელიც დაბა მესტიას ჩაუდის, სათავეს ლეხზირის მყინვარიდან იღებს. სვანები მას ოდითგანვე „უბედურ მდინარეს“ უწოდებენ. იგი დიდი არ არის, მაგრამ გარდა ლეხზირის მყინვარისა, მრავალი მთის ჩანჩქერი, მათ შორის, უშბის მყინვარის ჩანჩქერებიც უერთდება და განსაკუთრებით ივლისსა და აგვისტოში ისე ადიდდება, რომ არე-მარეს ანგრევს და უშველებელ ლოდებს მიაგორებს...

ასე იყო შარშანაც, ხშირი წვიმების შედეგად ივლისში გამძვინვარებულმა მდინარემ აეროპორტში მომავალი გზა წალეკა, ელექტრო და სატელეფონო ბაზები დაანგრია, ხიდის ბურჯები დაშალა, სამომხმარებლო კოოპერატივის საწყობების ნაწილი ენგურს შეუერთა, სხვა შენობა-ნაგებობასაც საფრთხე შეუქმნა. მესტიელები ერთი კვირა თავგანწირვით ებრძოდნენ მოძალებულ სტიქიას და ბევრი იმუშავეს, რომ მდინარეს ყველაფერი არ წაელეკა. საგულდაგულოდ გაამაგრეს მისი ნაპირები, აეროპორტამდე ახალი საავტომობილო გზა გაიყვანეს. თითქოს კარგად მოემზადნენ წლევანდელი წყალდიდობისათვის, მაგრამ ეს საკმარისი არ აღმოჩნდა.

ამ დღეებში მესტიის ცენტრში აღმართულ საუკუნოვან სამრეკლოზე, რომელიც ამუამად ხიძველეთა მუზეუმს ეკუთვნის, ზარების რეკვა ატყდა: ისტორიულად საშიშროების მოახლოებას წინაპრები მოსახლეობას ზარის რეკვით ამცნობდნენ, ამჯერად რეკვის მიზეზი წყალდიდობის საფრთხე იყო — გაავებული მესტია-ჭალას მიეჭოლდა ყველაფერი. ზარის ხმაზე მდინარის სანაპიროზე ახობით მცხოვრებმა მოიყარა თავი. გაშმაგებული მდინარე ლოდებს მიაქანებდა ენგურისაკენ...

აგვისტოს პირველი ორი კვირის განმავლობაში მთებში ჩამოცხა. თერმომეტრის სინდიუმა 8%-ს გრადუსს უჩვენა. ხიცხეებმა მყინვარების ყინულები და მთებში თოვლი გაალღო. წყალი პატარა მდინარეებში ვერ ჩაეტია და ნაპირებს მიაწყდა, გზის დამცავი ჯებირები დაშალა, ბევრგან ხატელეფონო და ელექტროგადამცემი ბაზი წალეკა, აეროპორტის გზას, ავტოსაწარმო კანტორას, კომუნალურ და საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტებს და მშენებარე წყალსადენს დაემუქრა.

მთელი მოსახლეობა ფეხზე დადგა, ქუდზე ქაცი გამოვიდა სტიქიასთან საბრძოლველად. ზოგი საჭრელად გაკუთვნილ ხეებს შეესეოდა და ავტომანქანების შუქებზე ჭრიდა, ზოგი მოჭრილ ხეებს ტოტებ-წიწვებიანად ეზიდებოდა ტრაქტორებითა და მანქანებით, ზოგი კი ვეება ლოდებს მიათრევდა მდინარეში ჩასაგდებად და წყლის დინების შესაცვლელად.

სტიქიასთან ბრძოლაში ის ღამე თეთრად გაათენეს ი. მერლანმა, მ. კვანტიანმა, ბ. კახიანმა, ი. ჯაიძემ, ბ. ჯაფარიძემ, გრ. ლახუტაშვილმა, რ. ჯაფარიძემ, ხ. კახიანმა, ი. ჯაფარიძემ, ა. ზურეფიანმა, ვ. ჯაფარიძემ, ლ. გუჯეჯიანმა, ბ.ნაკანმა, ვ. ფალიანმა, ვ. ბერლიანმა, ზ. გულედანმა, ვ. ფანგანმა, გ. არდვლიანმა, პ. მუშკუდიანმა, ტ. ნიგურიანმა. რომელი ერთი ჩამოვთვალოთ, ვინც სტიქიას თავგანწირვით შეებრძოლა. მათმა მოუღლელმა მკლავებმა, გამბედაობამ, მამაცობამ იმ ღამით მდინარე შეაფერხა, სტიქიას გზა გადაუღობა.

მეორე დილით, 6 საათზე ზარების რეკვამ კვლავ ამცნო მოსახლეობას, რომ საშიშროება თავიდან არ იყო აცილებული. მდინარე უფრო მეტად ამობოკრებულიყო, წინადამის ნამუშევარსაც წალეკვით ემუქრებოდა. შემთხვევის ადგილისაკენ კვლავ დაიძრნენ დაბის მცხოვრებნი. მოვიდნენ რაიონის ხელმძღვანელი პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო მუშაკები. მათ შორის იყვნენ პარტიის რაიკომის პირველი მდივანი ბ. ბარალიძე და რაიხაბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე მ. უშბვანი, რომლებიც ოპერატიულად ხელმძღვანელობდნენ სტიქიასთან ბრძოლას. წინა ღამით დაერეკათ ზუგდიდის წყალთა სახიტემო სამმართველოს უფროსისათვის მიხ. ბალიშვილისათვის. ზუგდიდიდან დროზე მოვიდნენ მავთულბადეებით, არმატურით და სხვა გამამაგრებელი მასალებით დატვირთული მანქანები. მთავარი მაინც მდინარის მარჯვენა ნაპირზე ექსკავატორის გადაყვანა და ამობოკრებული მდინარის ნაწილობრივ ძველ კალაპოტში გადგდება იყო. მეექსკავატორენი რობერტ ჯაფარიძე და არსენ დავითიანი იმ დღის ნამდვილ გმირებად იქცნენ. მათ ადიდებულ მდინარეში შეიყვანეს ექსკავატორი და მდინარეს კალაპოტი შეუცვალეს.

ამ ხნის განმავლობაში ერთი წუთითაც არ შენელებულა ხეების მოზიდვა, მავთულ-ბადით ქვების გროვებად შეკვრა, გაბიონების დამზადება. ტ. ნიგურიანი, ბ. ნაკანი, ა. ხერგიანი, ი. ნიგურიანი, ბ. ხერგიანი, ბ. კახბერიძე, გ. გოშთელიანი, ო. ყორყოლიანი, ხ. ჯაფარიძე, გ. რატიანი, ზ. ჯაფარიძე, ბ. მეიდლიანი, გ. მაღიდანი, ო. ...რიძე, ბ. ჩართოლანი, ...ვლიანი, ლ. მერლანი საფრთხეს როდი ეპუებოდნენ, ყველა ხამუშაოს მოუღლელად, უეყოყმანოდ ასრულებდნენ. მათ მიერ მოზიდული, შეკრული ქვები და ხეები ტრაქტორისტმა ვაჟა დეკედარიანმა დიდი სიფრთხილით გადაუშვა აბობოკრებულ მდინარეში.

დაზიანებული ელექტროგადამცემი მაღალი ძაბვის ხაზების აღდგენას დაუყოვნებლივ შეუდგნენ რაიონის ელქსელების მთავარი ინჟინერი. უ. ჯაფარიძე, ინჟინერი რ. გაბულდანი, უფროსი მონტიორი აკ. გაბლიანი და სხვები.

მოძალებული სტიქია უკუაგდეს. გამბედაობამ, მამაცობამ, გმირობამ სტიქიას გამოსტაცა ახეულ ათასობით მანეთის ღირებულების სახალხო დოვლათი, ჰექტრობით ფართობი მიწა.

ასე ივაჟკაცეს, გმირულად შეებრძოლენ „უბედურ მდინარეს“ სვანი ვაჟკაცები.

გ. ნოდია,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

სურათებზე: ასე ებრძოდნენ მესტიელები აბობოკრებულ სტიქიას.

თ. შუტკარაძისა და რ. ძორ-თუას ფოტო.

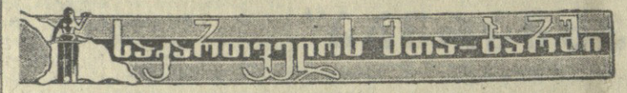

სამცხე-ჯავახეთის მუზეუმში

ახლახან ქალაქ ახალციხეში ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სამცხე-ჯავახეთის ისტორიულ მუზეუმში გაიმართა თემატური კონფერენცია თემაზე — „მუზეუმების როლი ხალხთა მეგობრობისა და ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით აღზრდაში“. კონფერენცია შესავალი სიტყვით გახსნა პარტიის რაიკომის პირველმა მდივანმა ნ. გაგაშვილმა.

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის ლექტორმა ს. მოსიძემ წაიკითხა მოხსენება თემაზე „იდეოლოგიური მუშაობის აქტუალური პრობლემები სკკპ XXV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად და მხარეთმცოდნეობის მუზეუმების ამოცანები“; „რას მოგვითხრობს ხალხთა მეგობრობის შესახებ სოციალისტური ცხოვრების წესის ამსახველი ექსპონატები“ — ასეთი იყო ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის გ. ჯალაბაძის მოხსენების შინაარსი; მუზეუმის დირექტორმა, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატმა ხ. ხოსტაშვილმა ილაპარაკა მხარეთმცოდნეობისა და ისტორიულ მუზეუმებში არსებულ წარსულის ამსახველ ექსპონატებზე და ხალხთა მეგობრობისა და ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით აღზრდის ამოცანებზე; „ივაჟანეთი მხარეთმცოდნეობის მუზეუმები ხალხთა მეგობრობისა და ინტერნაციონალიზმის სულისკვეთებით მშრომელთა აღზრდის სასახურში“ — ასეთი იყო ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის გ. ჩხაიძის მოხსენების შინაარსი. ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატმა მ. ხუციშვილმა წაიკითხა მოხსენება — „ქართული ხალხური დღესასწაულები“ და დამსწრე საზოგადოებას აჩვენა ამავე თემაზე გადაღებული დოკუმენტური კინოფილმები.

დ. ცინცაძე.

მურაბას და ღვინოს — ხარისხის ნიშანი

ახმეტა. (საკ. კორ.). კარგა ხანია მომხმარებელთა მოწონებას ამსახურებს ახმეტელ მეკონსერვეთა და მეღვინეთა ნახელავი. აქაურ მურაბებს კარგად იცნობენ საზღვარგარეთაც. გასხაკუთარებით სახელი გაითქვა საკონსერვო ქარხნის მიერ დამზადებულმა კაკლის მურაბამ.

ამ დღეებში ახმეტაში სასახარულო ცნობა მოვიდა. კაკლის მურაბასა და მოტკბო სამარკო ღვინოს „ახმეტას“ ხარისხის სახელმწიფო ნიშანი მიენიჭა.

ა. თვალიაშვილი.

მეშახტეები კურორტებზე

ტყიბული. ვ. ი. ლენინის სახელობის შახტის მუშა-მოსამსახურეები ჩვენი ქვეყნის საუკეთესო კურორტებზე ისვენებენ. სარემონტო უბნის მუშამ მ. რაკუნოვმა შვებულება ტრუსკავეცში გაატარა, ზეიციკლიძა ბ. ხაჭაპურიძემ ბორჯომში ამკურნალა, ხოლო ვ. ობოლაძემ — კისლოვოდსკში, ტექნიკური კონტროლის განყოფილების ოსტატმა ვ. ავალიანმა შვებულების დღეები ოდესაში გაატარა.

ი. შარაბიძე.

„თივა და ავი ძაღლი“

ჰიათურა. ლოპე დე ვეგას კომედია „თივა და ავი ძაღლი“ მოიწონა ძაყურებელმა, რომელიც ა. წერეთლის სახელობის სარაიონთაშორისო თეატრის კოლექტივმა წარმოადგინა.

სპექტაკლის რეჟისორია ს. ეფაშვილი, მხატვარი დ. თავაძე, მუსიკალური გაფორმება ეკუთვნის დ. გურგენიძეს, ბალეტმაისტერია ან. ...ძეა. სპექტაკლში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ დამსახურებული არტისტები ი.ნ. ...ძე, ...ანი, რუსუდან აბზიანიძე, ნ. ქამუშაძე და სხვები.

ო. ნიჭაბაძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

ᲣᲕᲘᲜᲔᲓᲘ

გუშინ 13 საათისათვის დასავლეთ საქართველოში უნალექი ამინდი იდგა. ტემპერატურა ბარში 24-26, ხოლო მთაში — 22-24 გრადუსი იყო, მაქსიმალური ტემპერატურა 28 გრადუსი საქართველოს აღმოსავლეთ ნაწილში, მინიმალური 14 გრადუსი — ბაზმაროზე.

აღმოსავლეთ საქართველოშიც უნალექო ამინდი იდგა. ტემპერატურა ბარში 28-31, ხოლო მთაში 22-26 გრადუსი იყო. მაქსიმალური ტემპერატურა 31 გრადუსი გარდაბანსა და გურჯაანში აღინიშნა, ხოლო მინიმალური 22 გრადუსი — აბასთუმანში.

თბილისში უნალექო ამინდი იდგა. თერმომეტრი 30 გრადუსს უჩვენებდა.

დღეს დასავლეთ საქართველოს სანაპირო რაიონებში ხანმოკლე წვიმა და ელჭექია მოსალოდნელი. იქროლებს სუსტი ქარი. ტემპერატურა ბარში — 24-28, მთაში — 19-24 გრადუსი იქნება.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან რაიონებში ზოგან ხანმოკლე წვიმა და ელჭექია მოსალოდნელი. დაუბერავს დასავლეთის ქარი, მტკვრის ველობაში წაბში 7-12 მეტრი სიჩქარისა. ტემპერატურა ბარში — 28-33, მთაში — 18-23 გრადუსი იქნება.

თბილისშიც უნალექო ამინდს უნდა მოველოდეთ. იქროლებს ჩრდილოდასავლეთის ქარი წამში 5-10 მეტრი სიჩქარისა. ტემპერატურა 31-33 გრადუსია მოსალოდნელი.

ჩნელი ალპინისტები შოდაგმ

ამასწინათ ონელ მთამსვლელთა ჯგუფი, რომელსაც ხელმძღვანელობდა საქართველოს დაბსახურებული მწვრთნელი, სპორტის ოსტატი ა. მაისურაძე, ავიდა 3.608 მეტრი სიმაღლის შოდას მწვერვალზე. ასვლა მიმდინარეობდა სარხრეთ-აღმოსავლეთის შვეული კედლის ურთულესი გზით.

აი მამაც მთამსვლელთა ჯგუფის წევრებიც: ზ. ორდენიძე, ... ოსიკინი, ტ. ჩიტაღაძე, ბ. ჯაფარიძე, ნ. მეტრიფელი და ლ. რაზმაძე.

ონელმა ალპინისტებმა ეს ასვლა მონრეალში დამთავრებულ ოლიმპიადას მიეძღვნეს.

ნ. დუშუაშვილი.

საკუთარ თავს უღალატეს...

შეხვედრიან გულშემატკივრებს დღესაც კარგად ახსოვთ გდრ-ის ნაკრების კაპიტანი, ცნობილი მცველი კლაუს ურბანჩიკი. სულ ახლახან კ. ურბანჩიკი სათავეში ჩაუდგა „მაგდებურგის“ კლუბს.

ეფიერობთ, მისი აზრი საბჭოთა ნაკრების შესახებ საინტერესო იქნება ფეხბურთის მოყვარულთათვის.

„საკუთარი თავის ღალატი“ უწოდა კ. ურბანჩიკმა კიევის „დინამოს“ ტაქტიკას, რომელიც, როგორც ცნობილია, თითქმის სრული შემადგენლობით წარმოადგენდა ოლიმპიადაზე ქვეყნის ნაკრებს. ყველაზე დიდი მოულოდნელობა კი მაინც ის იყო, რომ მათ უარი თქვეს სოთამაშო არტმიაზე, რამაც კიეველებს ერთი წლის წინათ ევროპაში აღიარება მოუტანა. საბჭოთა გუნდის მოქმედებაში თამაშის გამრავალფეროვნების ცდაც კი არ იგრძნობოდა — მას „უნდოდა ერთბაშად გადაეწყვიტა ყველა ამოცანა“. სსრ კავშირის ნაკრების პრიმიტიული ტაქტიკის შეუსაბამობამ ნათლად იჩინა თავი თანაბარი ძალის მეტოქესთან — გდრ-ის ნაკრებთან მატჩში.

ბოლოხინის თამაში, რომელსაც კ. ურბანჩიკი დიდის სიმპათიით ეპყრობოდა, მონრეალში ლოგიკურად გაფერმკრთალდა. მის ფარაუდს უპირატესობა მოეპოვებინა სისწრაფით, არ შეიძლებოდა გაუთვალისწინებელ მართლებინა მისთვის, ვინაიდან ამ ნიჭიერი თავდამსხმელის ფორთო აღიარებამ მეტოქეენი აიძულა რაიმე კონტრსომეტი მოენახათ მის წინააღმდეგ და ყოველივე ეს იპოვეს უფრო ადრე, ვიდრე ამას მიხვდნენ თვით ბოლოხინი და სსრ კავშირის ნაკრების მწვრთნელები.

კლაუს ურბანჩიკი დიდ ორგანიზაციულ შეცდომად თვლის ოლიმპიური ტურნირისათვის საბჭოთა ნაკრების წამყვან მოთამაშეთა მზადებას ეროვნულ ჩემპიონატში მონაწილეობის მიუღებლად, სადაც მისი სიტყვებით, სპორტსმენთა შორის ჯანსაღი კონკურენციის ერთადერთი შესაძლებლობა იქმნება. კ. ურბანჩიკმა დასძინა, რომ იგი როგორც მწვრთნელი „არასოდეს არ დათანხმდებოდა ასეთ ნაბიჯზე“.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲫᲗᲐ-ᲑᲐᲭᲨᲘ

„ᲗᲘᲕᲐ ᲓᲐ ᲐᲕᲘ ᲫᲐᲦᲚᲘ“

ჰიათურა. ლოპე დე ვეგას კომედია „თივა და ავი ძაღლი“ მოიწონა ძაყურებელმა, რომელიც ა. წერეთლის სახელობის სარაიონთაშორისო თეატრის კოლექტივმა წარმოადგინა.

სპექტაკლის რეჟისორია ს. ეფაშვილი, მხატვარი დ. თავაძე, მუსიკალური გაფორმება ეკუთვნის დ. გურგენიძეს, ბალეტმაისტერია ან. ...ძეა. სპექტაკლში მონაწილეობდნენ საქართველოს სსრ დამსახურებული არტისტები ი.ნ. ...ძე, ...ანი, რუსუდან აბზიანიძე, ნ. ქამუშაძე და სხვები.

ო. ნიჭაბაძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

ᲥᲐᲓᲠᲐᲙᲘ

დარჩა ორი ტური

მონტილია (ესპანეთი). მსოფლიოს ჩემპიონი ჭადრაკში ანატოლი კარპოვი აქ მიმდინარე საერთაშორისო ასპარეზობის შვიდი ტურის შემდეგ ყველა უახლოესს მეტოქეს უსწრებს. მას 6 ქულა აქვს. მეეჭვსე ტურში კარპოვმა მოუგო გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის წარმომადგენელს ჰელმუტ პფლეგერს, მეშვიდეში კი ყაიმით დაამთავრა შეზვედრა ამერიკის შეერთებული შტატების მოჭადრაკესთან რობერტ ბირნთან.

4,5-4,5 ქულით მეორე-მესამე ადგილებს იყოფენ ესპანელი რიკარდო კალეო და დიდი ბრიტანეთის წარმომადგენელი მაიკლ სტილი.

წინ კიდევ ორი ტურია.

(საკადრის კორ.).

ᲛᲝᲙᲚᲔᲓ

ᲬᲧᲐᲚᲨᲘ ᲮᲢᲝᲛᲐ. კიევში დამთავრდა სსრ კავშირის თასის გათამაშება. ტრამპლინიდან ხტომაში გაიმარჯვა 22 წლის ვოლგოგრადელმა ალექსი კუზნეცოვმა, ხოლო კოშკურიდან ასპარეზობაში უძლიერესი იყო 18 წლის კიეველი იური არტამონოვი.

შაშე. ჰოლანდიელი დიდოსტატი ვირსმა ლიდერობს ამსტერდამში მიმდინარე ოლიმპიურ ტურნირს. მე-14 ტურში მან მოუგო მსოფლიოს ჩემპიონ კუპერმანს და ახლა 12 ქულა აქვს. ლიდერი ერთი ქულით უსწრებს შმოლოვეფსა და ჰოლანდიელ კლერკს. მეოთხე ადგილზეა განტვარგი — 10 ქულა, კუპერმანს 8,5 ქულა აქვს (მეშვიდე ადგილი).

ᲑᲐᲚᲐᲮᲜᲘᲡ ᲰᲝᲙᲔᲘ. ნვენი ქვეყნის ერთ-ერთმა უძლიერესმა გუნდმა ალმა-ათის „დინამომ“ სამი ამხანაგური მატჩი გაართა თავის მოედანზე ეუგოსლავიის ჩემპიონთან „სუბოტიჩანკას“ კლუბთან. პირველი ორთაბრძოლა მოიგეს სტუმრებმა — 2:0, მეორე — მასპინძლებმა (1:0), მესამე კი — კვლავ ეუგოსლაველებმა (2:0).

შემოქმედებითი კორტრეტები

ᲕᲐᲟᲔᲑᲡᲐᲪ ᲐᲠ ᲔᲐᲣᲔᲑᲐ

ᲐᲛᲫᲐᲛᲐᲓ ქართველ მოკადრაკეთა დიდი ჯგუფი იბრძვის საკავშირო ჩემპიონატის ფინალურ თამაშის უფლების მოპოვებისათვის. ფინალი 1 ოქტომბერს იწყება თბილისში. მასში მონაწილეობენ ორიან მსოფლიოს ჩემპიონნი გაფრინდაშვილი, მისი მეტოქე მსოფლიოს ჩემპიონობის მატჩში ნახა ალექსანდრია და სხვა გამოჩენილი მოჭადრაკეები.

საინტერესოა აღინიშნოს, რომ 15 წლის საერთაშორისო ოსტატმა მაია ჩიბურდანიძემ ბოლო სამ წელიწადს ზედიზედ სპორტი გაიარჯვა საკავშირო ჩემპიონატის ნახევარფინალში და ამდენჯერვე ითამაშა ფინალში. ასე რომ, ახლა იგი უკვე მეოთხედ იბრძვის ფინალის საჯაზურის მოსაპოვებლად. ახალი წლიდან მაია მწვრთნელია დიდოსტატი ვ. გუფელდი.

ამ ზაფხულს საქართველოს მოსწავლეთა ნაკრების ხელმძღვანელობამ ლვოვში საკავშირო პიონერიადაზე ერთი შეხედვით ვიბედეფენი, მაგრამ, როგორც შემდეგ დამტკიცდა, სავსებით სწორი გადაწყვეტილება მიიღო — მაია ჭაბუკთა დაფაზე გამოიყვანა. მან მთლიანად გაამართლა ნდობა — 9 პარტიაში 7 ქულა მოაგროვა და დიდად შეუწყო ხელი გუნდის საერთო წარმატებას.

ახლა კი ჯიბოვთ გაარჩიოთ მაიას პარტია მოსკოელის ეფუნეის წარმომადგენელ ფრანკელეფსა. როგორც ექსპერტებმა აღნიშნეს, ჩიბურდანიძემ ამ პარტიაში დამაჯერებლად, ღირსეულად გიმარჯვა.

ო. ფრანკელი-მ. ჩიბურდანიძე

ლაზიერის პაიკის დასაწყისი

**1. d4 ᲫᲐᲦᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲗᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲡᲬᲝᲠᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲔ